

Ansvarig Monica Dahl	Upprättad av Anneli Flink Viveka Jansson	Berörda verksamheter Hälsa och omsorg	Fastställt datum 2020-10-19
Dokumentnamn Rutin för parboende	Reviderad:		Diarienummer

Rutin för parboende

Bakgrund

Äldre makar/sambo/registrerad partner har rätt att fortsätta att bo tillsammans även i de fall en av dem behöver så omfattande stöd, vård och omsorg att ett särskilt boende är aktuellt. Möjligheten ingår i skälig levnadsnivå för äldre personer som varaktigt bor eller har bott tillsammans. Insatsen är frivillig och förutsätter att båda parter vill fortsätta att bo tillsammans.

Ansökan

Ansökan om medboende kan endast göras av den person som har behov av bistånd i form av särskilt boende eller dennes legala företrädare. Ansökan om medboende kan göras i samband med ansökan om särskilt boende eller vid ett senare tillfälle (SoL 4kap. 1§c).

I de fall båda personerna har behov av särskilt boende, ska var och en av personerna för egen del ansöka om särskilt boende och begära att de ska beredas plats på samma särskilda boende om detta är deras önskan (SoF 2kap. 2§).

Utredning och bedömning

Utredningen och dokumentation följer det som gäller generellt inom socialtjänsten. Utredningen ska även innehålla uppgifter om paret har sammanbott varaktigt och om det är bådas vilja att fortsätta bo tillsammans. Varaktigheten innebär att paret har sammanbott varaktigt eller, om den ena parten redan bor på särskilt boende om de dessförinnan har sammanbott varaktigt. En helhetsbedömning görs i det enskilda fallet och faktorer som vägs in är gemensam permanentbostad, gemensamt hushåll eller gemensam folkbokföringsadress. Båda parter ska var för sig få möjlighet att ta ställning till om de vill fortsätta att bo tillsammans på ett särskilt boende. För den person som inte har behov av särskilt boende ingår ett enskilt samtal med biståndshandläggaren i utredningen innan personen bestämmer sig för om han/hon vill flytta med. För att utreda viljan hos en person som har svårt att uttrycka den krävs lyhördhet och kompetens hos biståndshandläggaren.

Beslut

Om endast anhöriga eller en i paret vill ha parboende kan inte ansökan om medboende bifallas. Avslag görs också om den sökande inte bedömts bo eller har bott varaktigt tillsammans med den medboende eller att de inte är överens om att bo tillsammans. Uppfylls kraven på varaktighet och vilja att bo tillsammans lämnas bifall till ansökan. Bifall till särskilt boende och medboende lämnas enligt SoL 4 kap.1 och 1c§§.

Överklagan

Ett avslagsbeslut avseende parboende kan överklagas av den som är part i ärendet, det vill säga den person som har eller ska beviljas särskilt boende.

Utformning av bostaden

I samband med att ansökan bifalls ska biståndshandläggaren ta reda på hur paret vill att beslutet ska genomföras för att de ska ha upplevelsen av att bo tillsammans. Utformningen görs i det enskilda ärendet utifrån en helhetsbedömning och innefattar det individuella behovet, sjukdomsbilden, behov av medicintekniska hjälpmedel samt arbetsmiljö. Den sökande kan inte kräva ett specifikt boende, ett specifikt sätt att uppfylla sammanboendet på eller att boendet utformas på ett visst sätt, men i möjligaste mån tillgodoses den sökandes önskemål.

I de fall den biståndsberättigade har en demenssjukdom och erbjuds plats på en enhet med demensinriktning kan den medboende erbjudas en lägenhet eller rum på en enhet som har inriktning allmän vård och omsorg på samma särskilda boende. En sådan lösning säkerställer att den enskilde får sina behov tillgodosedda samtidigt som beslutet om medboende verkställs genom erbjudandet till den medboende (Socialstyrelsens vägledning).

Verkställa beslut

I kommunen finns idag några lägenheter som är särskilt anpassade för parboende i en gemensam lägenhet. Dessa lägenheter ska i första hand göras tillgängliga för parboende.

Möjlighet att provbo

Det finns möjlighet för den medboende att provbo. Om detta är aktuellt behöver den medboende behålla sin ordinarie bostad under perioden som provboendet pågår. Som längst kan man få provbo tre månader. Ingen jämkning avseende hyreskostnader för den ordinarie bostaden görs under denna period. Tidsbegränsat beslut fattas.

Villkor för medboende

Parets ansvarsfördelning

Enligt äktenskapsbalken ska makar fördela utgifter och sysslor mellan sig och bidra till det underhåll som behövs för att tillgodose gemensamma och personliga behov. När paret bor i var sin lägenhet ansvarar personalen på det särskilda boendet för den biståndsberättigades praktiska insatser i hemmet. När paret delar lägenhet görs en bedömning av vilka faktiska resurser som finns hos makarna tillsammans.

Den medboende har ingen omvårdnadsplikt gentemot den biståndsberättigade. Därför avgör den medboende själv i vilken omfattning hen vill hjälpa till med personlig vård av den andra personen.

Medboende utan behov av stöd

Den medboende har genom beslutet inte beviljats några insatser. Hen får klara sig på egen hand på samma sätt som om personen skulle bo i ett eget boende. Det gäller såväl matlagning som tvätt, städning med mera.

Mat och måltider

I lägenheterna som är anpassade för parboende finns vissa möjlighet att tillaga måltider. I andra lägenheter varierar möjligheterna att tillaga måltider. Den som är medboende kan erbjudas lunch på det särskilda boendet till det faktiska pris som är beräknat. Den medboende kan också välja att köpa heldygnskost av boendet till det faktiska fastställda priset.

Tvätt och städning

I vissa lägenheter finns egen tvättmaskin, i andra fall finns en gemensam tvättstuga som kan bokas vid vissa tidpunkter i veckan. Regler för skötsel av den gemensamma tvättstugan ska följas av den medboende. Städning av lägenheten ska den medboende sköta själv.

Hälso- och sjukvård för den medboende

Den medboende omfattas inte av kommunens skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård till personer som bor i ett särskilt boende för äldre. Hen får vända sig till aktuell vårdcentral eller annan instans inom Region Skåne.

Dokumentation och sekretess

Då den medboende inte har några beviljade insatser ska ingen dokumentation föras. Den medboende omfattas inte heller av offentlighets- och sekretesslagstiftningen.

Medboende med behov av stöd

Om den medboende har behov av insatser för egen del ska hen göra en ansökan till biståndshandläggaren.

Avgifter

Den medboende omfattas inte av avgiftsreglerna enligt SoL så länge hen inte har några insatser. I de fall en medboende beviljas någon form av insats enligt SoL eller HSL omfattas hen av gällande avgiftstaxa.

Ersättning till utföraren

Beslut om hemtjänst på särskilt boende ingår inte i kundvalssystemet inom hemtjänsten. Uppdrag att utföra hemtjänst vid parboende tillfaller alltid det aktuella särskilda boendet. Om den medboende är beviljad hemtjänst får det särskilda boendet ersättning motsvarande hemtjänstpengen för LOV i egen regi. Om den person som beviljats särskilt boende avlider ska basersättningen samt eventuell hemtjänstersättning utgå för den medboende så länge denne bor kvar. Om den medboende avlider eller flyttar utgår eventuell hemtjänstersättning i tre dagar därefter.

Hyresrättsliga frågor

När en bostad upplåts enligt hyreslagstiftningen (12 kap. Jordabalken) gäller reglerna om bruksvärdeshyra, besittningsskydd och uppsägning. Denna lagstiftning gäller även i särskilt boende. Hyresavtalet skrivs med den/de biståndsberättigade.

Hyresvärden ska redan vid upplåtelsen av en lägenhet för parboende informera om att lägenheten avser ett kategoriboende. Detta ska även framgå i hyresavtalet. Det innebär att avtalet kan komma att sägas upp om inte hyresgästen tillhör kategorin eller är i behov av bostad för parboende. Om den medboende inom ramen för parboendet fått en lägenhet som är skild från den biståndsberättigades lägenhet behöver hyresavtalet utformas med hänsyn till detta.

Parterna ska även informeras om vad som händer när biståndsbehovet gällande parboende upphör av någon anledning, exempelvis om den medboende väljer att flytta ut eller om den biståndsberättigade parten avlider. Beslutet om parboende upphör då att gälla från det datum

som händelsen inträffar. Om den biståndsberättigade parten avlider sägs avtalet upp och den medboende flyttar till annan bostad. Östra Göinge kommun kommer vid behov att vara behjälplig med att ordna ny bostad. Uppsägningstiden är tre månader. Om den medboende flyttar ut eller avlider ska det framgå i hyreskontraktet att den part som har beslut om särskilt boende, i händelse att behovet av parboende upphör, kan erbjudas och få flytta till annan lägenhet inom särskilt boende.

Utformningen av hyresavtalet enligt föregående stycken innebär inte att besittningsskyddet avtalats bort men det innebär att parterna är överens om att det är ett kategoriboende, vilket väger tungt vid en tvist i hyresnämnden.

Om parterna inte kommer överens sägs hyresgästen upp och tvisten överlämnas till hyresnämnden för prövning.